

การสอนการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Teaching the Information Resources Aquisition for Phetchaburi Rajabhat University Students

ประอรนุช โปรงมณีกุล* และ สายฝน สियाห์
Pra-oranuch Prongmaneekul* and Saifon Siah

สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จ.เพชรบุรี 76000
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตวังไกลกังวล จ.ประจวบคีรีขันธ์ 77110
Division of Library Science and Information Science, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Phetchaburi Rajabhat University, Phetchaburi 76000
Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Rattanakosin, Wangklaikangwon Campus,
Prachuap Khiri Khan 77110

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: boun03@yahoo.com

Received: 15 February 2019, Revised: 18 April 2019, Accepted: 10 July 2019

บทคัดย่อ

เทคโนโลยีสารสนเทศมีผลกระทบต่อพฤติกรรมกรรมการอ่าน และต่อผู้เรียน และต่อการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นสิ่งพิมพ์หรือทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดที่สนับสนุนการศึกษา ได้แก่ ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย และห้องสมุดประชาชน

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มีหน้าที่สำคัญ คือ ผลิตบัณฑิตวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์ที่ต้องมีทั้งความรู้ความสามารถทางวิชาชีพ ประสิทธิภาพ และทักษะในการปฏิบัติงาน ผู้สอนจึงใช้การสอนแบบแบบใฝ่รู้ (Active learning) เป็นการเรียนที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติการหรือคิดอย่างคั่งตัว เพื่อช่วยให้นักศึกษาเข้าใจได้ดีขึ้น จดจำได้นานขึ้น และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานในอนาคตได้ โดยผู้สอนดำเนินการสอน 4 ขั้นตอนตามทฤษฎี ได้แก่ 1) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับความต้องการอ่านงานวิชาการจากสิ่งพิมพ์ หรือทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ 2) การสร้างองค์ความรู้ร่วมกันด้วยการร่วมกับอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อจัดหาประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่เหมาะสมสำหรับผู้ใช้ของห้องสมุดอนุบาล ห้องสมุดประถมศึกษาศึกษา ห้องสมุดมัธยมศึกษา ห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย และห้องสมุดประชาชน 3) การนำเสนอความรู้จากการอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และ 4) การปฏิบัติด้วยการให้วาดแผนภาพเพื่อให้จดจำได้นานขึ้น

คำสำคัญ: การสอน การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ห้องสมุดประชาชน

Abstract

Information technology made an impact on human life including reading behavior that affects the information resources acquisition, especially in the issue of providing information resources that are publications or electronic resources in libraries that support education including school libraries, academic libraries and public libraries.

Important responsibility of Library and information science program, Phetchaburi Rajabhat University is to produce librarians who need both knowledge, professional ability, experience and skills to perform work. Instructors therefore use active learning that is a study in which students learn to act or think. The purpose is to help students understand better, Remember longer and can be applied in future operations. Teacher teach 4 steps base on theory: 1) exchange of experiences about the need to read academic works in papers or electronic information resources 2) creating knowledge together by sharing and discussing and exchanging opinions in providing the type of information resources suitable for users of the kindergarten school libraries, elementary school libraries, secondary school libraries, academic libraries and public libraries 3) presentation of knowledge from discussion and exchange of opinions and 4) practice by drawing diagrams to remember longer.

Keywords: teaching, information resources acquisition, school library, academic library, public library

บทนำ

ปัจจุบันเป็นยุคแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศที่เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิตเป็นอย่างมาก ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ การปฏิบัติงาน การศึกษาเล่าเรียน เป็นต้น ของประชาชน ตลอดจนการดำเนินงานของหน่วยงานองค์กรต่างๆ

ห้องสมุดเดิมเป็นสถาบันบริการสารสนเทศที่ประกอบด้วยทรัพยากรสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์จำนวนมากเพื่อตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ดังนั้นห้องสมุดจึงจำเป็นต้องจัดหาทรัพยากรสารสนเทศหรือหนังสือมารองรับความต้องการของผู้ใช้บริการที่หลากหลายกลุ่มอายุ หลากหลายอาชีพ และหลากหลายสาขาวิชา ทำให้ห้องสมุดกลายเป็นสถานที่ที่รวบรวมทรัพยากรสารสนเทศเป็นจำนวนมากและเป็นแหล่งความรู้ที่มีคุณค่ายิ่ง แต่เนื่องจากจำนวนทรัพยากรสารสนเทศที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นทุกวัน ประกอบกับพื้นที่ในการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศมีจำนวนเท่าเดิม อีกทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศที่เข้ามามีบทบาทสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อห้องสมุด ห้องสมุดจึงต้องหาแนวทางแก้ไขโดยการปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการจากทรัพยากรสารสนเทศที่เป็นตัวเล่มมาเป็นทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น เพื่อการเข้าถึงที่สะดวก รวดเร็ว และสามารถเข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา ขอเพียงผู้ใช้เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ และเพื่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ [1] ด้วยเหตุนี้ ในฐานะของผู้สอนที่ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตเพื่อให้เป็นบรรณารักษ์ที่สามารถปฏิบัติหน้าที่จัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด ควรจัดการเรียนการสอนอย่างไร เพื่อให้บัณฑิตสามารถเป็นบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดที่เหมาะสมกับสภาวะการณ์เช่นปัจจุบัน

บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอการสอนการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีในสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อเป็นตัวอย่างสำหรับการสอนในสถาบันการศึกษาอื่นๆ ต่อไป

ห้องสมุดเพื่อการศึกษา

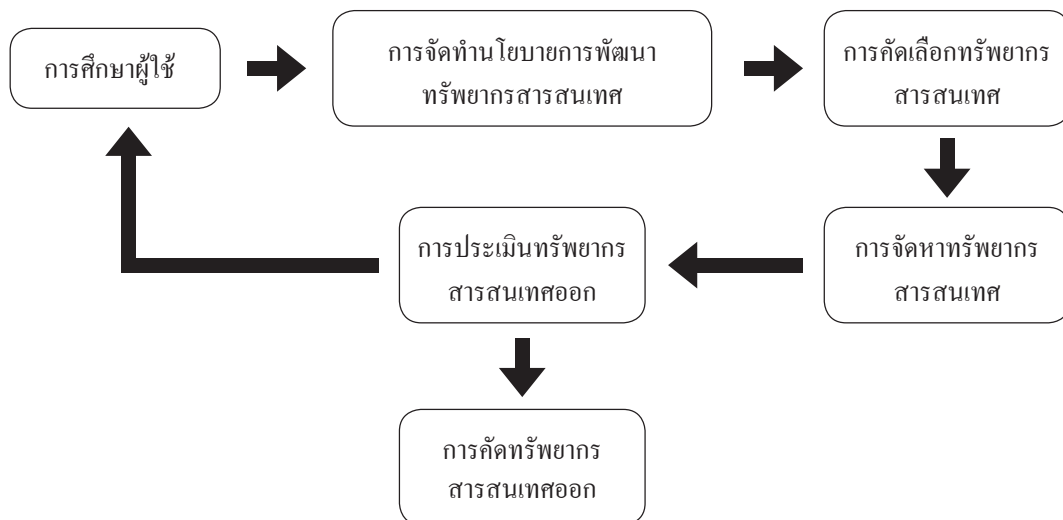
ห้องสมุดมีความสำคัญอย่างมากต่อการศึกษา ดังที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 25 กำหนดว่า รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและการจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลที่ทรงพลังให้คนไทยรักการอ่าน โดยระบุว่าวิธีการหนึ่งที่ทำให้คนไทยรักการอ่าน ได้แก่ การส่งเสริมให้มีห้องสมุดในรูปแบบต่างๆ [1] ด้วยเหตุนี้ ห้องสมุดเพื่อการศึกษาในระบบ ได้แก่ ห้องสมุดโรงเรียนอนุบาล ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา รวมถึงห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย และห้องสมุดเพื่อศึกษานอกระบบและตามอัธยาศัยที่สำคัญ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน จึงถูกจัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการศึกษาให้แก่ประชาชนคนไทย

ห้องสมุดมีหน้าที่สำคัญ คือ คัดเลือก รวบรวม จัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศหรือสื่อบันทึกความรู้ให้เป็นระบบ เพื่อให้บริการข้อมูล สารสนเทศ และความรู้ในแง่มุมต่างๆ รวมถึงการเตรียมเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเข้าถึงสารสนเทศที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้ของห้องสมุดเหล่านั้นๆ

การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ (Information resources acquisition) เป็นกิจกรรมแรกของการดำเนินงานห้องสมุดทุกประเภทที่ส่งผลต่อการให้บริการแก่ผู้ใช้ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของห้องสมุด เพราะเป็นการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศให้สอดคล้องกับความต้องการ ความจำเป็น และพฤติกรรมของผู้ใช้ ภายในวงเงินงบประมาณที่มีอยู่

สาระสำคัญในเนื้อหาของการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศที่นักศึกษาจำเป็นต้องเรียนรู้ คือ กระบวนการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศประกอบด้วยกิจกรรม 6 กิจกรรมที่กระทำต่อเนื่องกัน ดังภาพที่ 1 [2]

ภาพที่ 1 กระบวนการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

จะเห็นว่าการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเป็นกิจกรรมหนึ่งของการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องเริ่มต้นด้วยกิจกรรม 1) ศึกษาผู้ใช้ 2) จัดทำนโยบายการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และ 3) คัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศก่อนจึงจะสามารถจัดหาทรัพยากรสารสนเทศเสมอ โดยมีสาระสำคัญของการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดเพื่อการศึกษาแต่ละประเภทดังนี้

1. การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดโรงเรียน (School library) : ห้องสมุดโรงเรียนมีหน้าที่เป็นแหล่งค้นคว้า ประกอบการศึกษาของครูและนักเรียนในโรงเรียน [3] และเนื่องจากห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่มีบรรณารักษ์โรงเรียนเพียงคนเดียว จึงมีหน้าที่รับผิดชอบในการสร้างมรดกทรัพยากรสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน การอ่านออกเขียนได้ และการอ่านเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจของนักเรียน โดยทั่วไปแล้วนโยบายการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศนั้นมักได้ข้อมูลประกอบมาจากอาจารย์ บุคลากรมีอาชีพอื่นๆ และนักเรียน บรรณารักษ์โรงเรียนมีหน้าที่รับผิดชอบในการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศออก หรือยกเลิกการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศตามแนวทางนโยบายการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ รวมทั้งการตัดสินใจว่าจะรับทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับการบริจาคหรือไม่ [4]

2. การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย (Academic library) : ห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมีหน้าที่ให้บริการสารสนเทศครอบคลุมสารสนเทศเพื่อใช้ประกอบการสอน การศึกษา การค้นคว้าวิจัย การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการบริการชุมชนตามเป้าหมายหลักของวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย [3] และตามหลักการแล้ว บรรณารักษ์ของห้องสมุดมีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจสอบเนื้อหาเพื่อซื้อทรัพยากรสารสนเทศ ดังนั้นนโยบายการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศจึงควรกำหนดขอบเขตเนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดจะรวบรวมทั้งในด้านสาขาวิชา ภาษา พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ และรูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศ และมอบหมายให้บรรณารักษ์ที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาทำหน้าที่คัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศในสาขานั้นๆ จากนั้นอาจขอคำปรึกษาหรือรับข้อมูลจากคณะกรรมการเพื่อซื้อทรัพยากรสารสนเทศต่อไป อย่างไรก็ตาม การตัดสินใจซื้อครั้งสุดท้ายนั้นเป็นความรับผิดชอบของบรรณารักษ์ [4]

3. การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดประชาชน (Public library) : ห้องสมุดประชาชนมีหน้าที่ให้บริการหนังสือ เพื่อการศึกษาตลอดชีวิต บริการข่าวสาร ความเคลื่อนไหวทางวิชาการ และเหตุการณ์ต่างๆ ที่ประชาชนควรทราบ ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ให้ข่าวสารข้อมูลที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน และการพัฒนาด้านต่างๆ ของแต่ละคนและสังคม [3] ในห้องสมุดประชาชนขนาดใหญ่ เจ้าหน้าที่ห้องสมุดหลายคนมีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจสอบเนื้อหาสำหรับการซื้อ ดังนั้นนโยบายการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศจึงควรกำหนดขอบเขตของทรัพยากรสารสนเทศที่ห้องสมุดจะรวบรวมทั้งในด้านสาขาวิชา ภาษา พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ และรูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศ โดยมีการมอบหมายให้บุคคลที่มีความเชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ ทำหน้าที่ในการคัดเลือก ขณะที่ห้องสมุดขนาดเล็ก บรรณารักษ์หนึ่งคนอาจทำหน้าที่รับผิดชอบในการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศ [4]

อย่างไรก็ตาม เนื่องด้วยสภาพของห้องสมุดแต่ละประเภท แต่ละแห่ง แตกต่างกัน บรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศควรพิจารณาประเด็นต่อไปนี้ประกอบการปฏิบัติงานด้วย ได้แก่ 1) นโยบายของห้องสมุดที่ต้องสอดคล้องกับต้นสังกัด 2) กลุ่มผู้ใช้ที่เป็นเป้าหมายหลักของห้องสมุด 3) จำนวนทรัพยากรสารสนเทศที่สอดคล้องกับจำนวนผู้ใช้ 4) งบประมาณของห้องสมุดที่ได้รับในแต่ละปี และ 5) ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในการใช้ประโยชน์ด้านทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน

ผลกระทบจากเทคโนโลยีสารสนเทศ

จากสถานการณ์ของสังคมในปัจจุบันที่อยู่ในกระแสของเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ส่งผลให้ข้อมูลข่าวสารที่แต่เดิมอยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์เปลี่ยน ไปอยู่ในรูปของสื่ออิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น เช่น หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) และแนวโน้มที่เห็นได้ชัดเจนอีกประการหนึ่งคือ ชีวิตของคนรุ่นใหม่มีการเข้าเว็บอ่านข่าว ดูคลิป ฟังเพลงจากอินเทอร์เน็ต หรือที่เรียกกันว่า ดิจิทัลคอนเทนต์ (digital content) มากขึ้นเรื่อยๆ โดยผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต เป็นต้น [5] เหล่านี้ส่งผลต่อทรัพยากรสารสนเทศที่ให้บริการในห้องสมุดด้วย

ทรัพยากรสารสนเทศที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไปในการให้บริการของห้องสมุด ได้แก่ สิ่งพิมพ์ และทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และทรัพยากรสารสนเทศทั้งสองประเภทถูกนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนทั้งในฐานะเป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับวิชาที่เรียน เป็นวัสดุการเรียนร่วมกับสื่ออื่นๆ และเป็นสื่อเสริมในการเรียนรู้และเพิ่มพูนประสบการณ์ จึงเกิดคำถามว่า ห้องสมุดเพื่อการศึกษาควรจัดหาทรัพยากรสารสนเทศทั้งสองประเภทดังกล่าวอย่างไร

จากคำถามที่ตั้งและผลการศึกษาค้นคว้า ผู้เขียนมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของเทคโนโลยีสารสนเทศและต้องการนำเสนอ 3 ด้าน ได้แก่

1. ผลกระทบต่อพฤติกรรมการอ่าน นฤมล เทพนวล [5] ที่พบว่านักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ กว่าร้อยละ 56 อ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทุกเวลาที่มีโอกาส และเมื่อเปรียบเทียบการอ่านหนังสือเพื่อการศึกษาทั้งที่เป็นสารคดี ตำราวิชาการ วิทยานิพนธ์/งานวิจัย ตำรา หนังสือ นิตยสาร/วารสาร พบว่านักศึกษาอ่านจากทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มากกว่าสื่อสิ่งพิมพ์ สอดคล้องกับโซติมา วัฒนะ [6] ที่พบว่า นิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒกว่าร้อยละ 79 ชอบอ่านหนังสือจากอินเทอร์เน็ต และเนื่องนิจ ณ ลำปาง [7] ที่มองในประเด็นของการจัดการเรียนการสอนในระบบการศึกษาว่า การเรียนรู้ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทุกประเภท โดยเฉพาะในปัจจุบันที่สื่อคอมพิวเตอร์เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ทรงพลังที่สุดในกระบวนการเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม จากผลการสำรวจเรื่องการอ่านของคนไทยที่กระทำโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติเป็นประจำทุกๆ 2 ปี โดยใน พ.ศ. 2561 พบว่า คนไทยวัยเรียนทุกวัย ตั้งแต่อายุ 6-24 ปี ส่วนมากอ่านสื่อประเภทหนังสือมากกว่าสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยมีวัตถุประสงค์ของการ คือ เพื่อเพิ่มพูนความรู้และเพื่อการศึกษา [8] เช่นเดียวกับกรีกอริ [9] ที่พบว่า นักเรียนชอบหนังสือที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ร้อยละ 66 อาจเป็นเพราะสื่อสิ่งพิมพ์สะดวกในการจัดเก็บและการนำมาอ่านซ้ำเมื่อระยะเวลาผ่านไป [5]

2. ผลกระทบต่อผู้เรียน มีงานวิจัยที่ศึกษาเปรียบเทียบการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์และหนังสือที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ของผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ความเข้าใจต่อเนื้อหาที่อ่าน เค็ง หวาง และหลิน [10] และจืออน [11] ที่พบตรงกันว่า ในการอ่านจากเอกสารที่มีเนื้อหาล้ายกันนั้น ผู้เรียนที่อ่านจากสิ่งพิมพ์ทำคะแนนสอบได้ดีว่าการอ่านจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

2.2 ด้านความเมื่อยล้าของสายตา เค็ง หวาง และหลิน [10] และจืออน [11] ที่พบตรงกันว่า ผู้อ่านที่อ่านจากหนังสือที่เป็นสิ่งพิมพ์เมื่อยล้าตาน้อยกว่าผู้อ่านที่อ่านจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

2.3 ด้านการรับรู้ต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เชลเบิร์น [12] พบว่า นักเรียนเห็นว่าหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ดีกว่า โดยเฉพาะประเด็นที่ห้องสมุดสร้างช่องทางเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้นักเรียนสามารถเข้าถึงและใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ได้มากขึ้น เช่นเดียวกับจืออน [11] ที่พบว่า 1) ขนาดและลักษณะของตัวอักษรในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ง่ายต่อการอ่าน 2) ผู้เรียนมีพึงพอใจต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นเครื่องมือในการอ่าน และ 3) ผู้เรียนมีพฤติกรรมการตั้งใจ โดยเฉพาะเมื่ออ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เพื่อค้นหาข้อมูลที่ต้องการ

3. ผลกระทบต่อการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด การศึกษาของปิยธิดา อัจฉริยะปัญญา [13] พบว่าห้องสมุดโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครส่วนมากจัดหาทรัพยากรสารสนเทศตามความต้องการของครูและนักเรียน และยังพบว่า ห้องสมุดส่วนมากจัดซื้อนวนิยาย หนังสือเด็กและเยาวชน พจนานุกรม สารานุกรม วารสารและนิตยสาร หนังสือพิมพ์ วิทยุทัศน์ประกอบการเรียน ลูกโลกและแผนที่เพื่อใช้เป็นการสอน ขณะที่นิคโคโล [14] ที่พบว่าห้องสมุดวิทยาลัยร้อยละ 63 จัดเตรียมเอกสารอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้ขณะที่อีกร้อยละ 27 มีแผนว่าจะจัดหาเอกสารอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้ในอนาคตอันใกล้ และพูลทรัพย์ ชื่นตา [15] พบว่า ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ให้ความสำคัญกับการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะห้องสมุด

มหาวิทยาลัยของรัฐที่มีการกำหนดนโยบายและสัดส่วนงบประมาณเพื่อการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ไว้อย่างชัดเจน เช่นเดียวกับปีติมา แก้วเขียว ทศนา หาญพล และ พวา พันธุ์เมฆมา [16] พบว่า ห้องสมุดในโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติส่วนมากเน้นการจัดหาทรัพยากรในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยเน้นเฉพาะวารสารอิเล็กทรอนิกส์ (e-journal) เท่านั้น ส่วนหนังสือยังไม่ได้กำหนดว่าจะต้องเป็นรูปแบบใด แต่ขึ้นอยู่กับผู้ใช้บริการเสนอแนะเข้ามา และห้องสมุดกลางของมหาวิทยาลัยมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เป็นสัดส่วนร้อยละที่ชัดเจน ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ที่ร้อยละ 60-70 ทั้งนี้ ในการบอกรับวารสารอิเล็กทรอนิกส์นั้น บอกรับเพียงอิเล็กทรอนิกส์แบบเดียว ไม่บอกรับแบบควบคู่กันกับฉบับพิมพ์

ด้วยเหตุนี้ การสอนเพื่อผลิตบัณฑิตให้เป็นบรรณารักษ์ที่สามารถปฏิบัติหน้าที่จัดหาทรัพยากรสารสนเทศสำหรับให้บริการในห้องสมุดเพื่อการศึกษาในสถานการณ์ปัจจุบัน จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะมีความเกี่ยวข้องกับ การตอบสนองพฤติกรรมและความต้องการของผู้ใช้ รวมถึงงบประมาณ และพื้นที่ที่มีอยู่อย่างจำกัด

การสอนการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีเป็นสถาบันการศึกษาที่มีหน้าที่จัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 มาตรา 8 ข้อ (2) ที่ว่า “ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม สำนึกในความเป็นไทย มีความรักและผูกพันต่อท้องถิ่น อีกทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน เพื่อช่วยให้คนในท้องถิ่นรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงการผลิตบัณฑิตดังกล่าว จะต้องให้มีจำนวนและคุณภาพสอดคล้องกับแผนการผลิตบัณฑิตของประเทศ” [17]

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559) มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี มีปรัชญาว่า “มุ่งผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณสมบัตินี้ที่เหมาะสมเพื่อการปฏิบัติงานในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของตลาดแรงงาน ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรมในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์” จึงได้ให้มีการจัดการเรียนการสอนรายวิชา 1632401 การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ (Information Resources Development) จำนวน 3 (2-2-5) หน่วยกิต ในกลุ่มวิชาเอกบังคับด้านบรรณารักษศาสตร์ โดยมีคำอธิบายรายวิชา คือ ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศ แหล่งผลิตและจำหน่ายทรัพยากรสารสนเทศ แนวคิดในการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ กระบวนการและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศโดยเฉพาะทรัพยากรสารสนเทศประเภทสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ความร่วมมือ จรรยาบรรณ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง [18]

บรรณารักษ์เป็นวิชาชีพที่จำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถทางวิชาชีพแล้ว ประสบการณ์และทักษะในการปฏิบัติงานยังเป็นอีกปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่ง ด้วยเหตุนี้ ในการสอนการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ จึงเลือกจัดการเรียนแบบใฝ่รู้ (Active learning) ซึ่งมีลักษณะเป็นการเรียนที่ผู้เรียนต้องค้นหาเพื่อก่อให้เกิดองค์ความรู้โดยการพูด คอย การเขียน การอ่าน การสะท้อนหรือการตั้งคำถาม หรือสรุปอย่างง่าย นั่นคือ การให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติการหรือคิดอย่างตื่นตัว (ตื่นตา ตื่นใจ ตื่นเต้น) โดยมุ่งหวังให้นักศึกษาเข้าใจสถานการณ์ของสภาพแวดล้อมและห้องสมุดได้ดีขึ้น สามารถเก็บข้อมูลข่าวสารไว้ในความทรงจำได้นานขึ้น และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานในอนาคตได้

การสอนการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศโดยเฉพาะเอกสารวิชาการ สำหรับนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ซึ่งอิงการจัดการเรียนรูแบบใฝ่รู้ที่ได้จัดขึ้น มีขั้นตอนการสอนดังตารางที่ 1 [19]

ตารางที่ 1 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบใฝ่รู้

ขั้นตอนการเรียนรู้	จุดประสงค์ของขั้นตอน	การสอนในประเด็นการจัดการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ
1. การแลกเปลี่ยนประสบการณ์	ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์เดิม	1. ผู้สอนบรรยายสาระสำคัญของการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดที่สนับสนุนการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย 2. ผู้สอนตั้งคำถามกับผู้เรียน : ในฐานะผู้เรียน ผู้เรียนต้องการอ่านงานวิชาการในวิชาชีพบรรณารักษ์ ผู้เรียนจะเลือกอ่านจากสิ่งพิมพ์ หรือทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และเพราะเหตุใดของห้องสมุด
2. การสร้างองค์ความรู้ร่วมกัน	ผู้สอนกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกร่วม และผู้เรียนในแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อนำความรู้ที่ได้รับจากการบรรยายมาคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ และนำไปสู่การคิดรวบยอด	1. ผู้สอนบรรยายถึงผลกระทบของเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีต่อพฤติกรรม การอ่าน ต่อผู้เรียน และการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดโดยเฉพาะสิ่งพิมพ์ และทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่นับวันจะเติบโตขึ้นเรื่อยๆ 2. ผู้สอนแบ่งผู้เรียนเป็น 5 กลุ่มและกำหนดหน้าที่ให้ ได้แก่ 1) กลุ่มที่เป็นบรรณารักษ์ห้องสมุด โรงเรียนอนุบาล 2) กลุ่มที่เป็นบรรณารักษ์ห้องสมุด โรงเรียนประถมศึกษา 3) กลุ่มที่เป็นบรรณารักษ์ห้องสมุด โรงเรียนมัธยมศึกษา 4) กลุ่มที่เป็นบรรณารักษ์ห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย และ 5) กลุ่มที่เป็นบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน เพื่อให้ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อคำถามของผู้สอน 3. ผู้สอนตั้งคำถามกับผู้เรียน : เมื่อผู้เรียนเป็นบรรณารักษ์ของห้องสมุด โรงเรียนตามที่ได้รับมอบหมายและมีหน้าที่รับผิดชอบงานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศประเภทวิชาการ ควรจัดหาทรัพยากรสารสนเทศประเภทใดจึงจะเหมาะสมสำหรับผู้ใช้ของห้องสมุดแต่ละแห่ง

ตารางที่ 1 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบใฝ่รู้ (ต่อ)

ขั้นตอนการเรียนรู้	จุดประสงค์ของขั้นตอน	การสอนในประเด็นการจัดการหาทรัพยากรสารสนเทศ
3. การนำเสนอความรู้	ผู้สอนจัดให้ผู้เรียนได้รับความรู้ แนวคิด ทฤษฎี เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์	<p>1. ผู้เรียนส่งตัวแทนมานำเสนอความคิดรวบยอดถึงทรัพยากรสารสนเทศประเภทวิชาการที่ควรจัดหาสำหรับผู้ใช้ของห้องสมุดที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>2. ผู้เรียนและผู้สอนร่วมแสดงความคิดเห็นต่อความคิดรวบยอด</p> <p>3. ผู้สอนร่วมสรุปสาระสำคัญของการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศประเภทสารคดีทั่วไป</p> <p>3.1 ห้องสมุดโรงเรียน</p> <p>3.1.1 ทรัพยากรสารสนเทศที่ควรจัดหาสำหรับผู้ใช้ของห้องสมุดโรงเรียนอนุบาล ควรเป็นทรัพยากรสารสนเทศที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการแก่ผู้เรียน [20] เช่น หนังสือทั้งที่เป็นความรู้แบบง่าย และนิทานต่างๆ อุปกรณ์ที่ช่วยให้เข้าใจเรื่องราวรอบตัว ของตัวอย่าง อุปกรณ์เกี่ยวกับงานศิลปะ ของเล่นที่เป็นตัวต่อหรือบล็อก เป็นต้น</p> <p>3.1.2 ทรัพยากรสารสนเทศที่ควรจัดหาสำหรับผู้ใช้ของห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา ควรเน้นที่ทรัพยากรสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์ [21] เช่น หนังสืออ้างอิง หนังสือสารคดี หนังสือเสริมประสบการณ์ หนังสือและสิ่งพิมพ์สำหรับเด็ก หนังสือพิมพ์ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ วารสาร เป็นต้น</p> <p>3.1.3 ทรัพยากรสารสนเทศที่ควรจัดหาสำหรับผู้ใช้ของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา [13], [22] ควรเน้นที่ทรัพยากรสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสืออ้างอิง หนังสือสารคดี วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ และเอกสารหลักสูตรที่เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตรและความต้องการของผู้ใช้ ตลอดจนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในปริมาณที่เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตรและความต้องการของผู้ใช้</p> <p>3.2 ห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ทรัพยากรสารสนเทศที่ควรจัดหาสำหรับผู้ใช้ของห้องสมุด [5], [6], [23] ควรเป็นทรัพยากรสารสนเทศทั้งที่อยู่ในรูปแบบสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะหนังสืออ้างอิงทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ หนังสือสารคดี หนังสือภาษาต่างประเทศ วารสาร ตลอดจนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะฐานข้อมูลออนไลน์ที่เป็นบทความวิชาการและบทความวิจัยที่ทันสมัย และสอดคล้องกับหลักสูตรที่เปิดสอนในสถาบัน การศึกษานั้น</p> <p>3.3 ห้องสมุดประชาชน ทรัพยากรสารสนเทศที่ควรจัดหาสำหรับผู้ใช้ของห้องสมุด ควรเป็นทรัพยากรสารสนเทศทั้งที่อยู่ในรูปแบบสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ใช้แต่ละแห่งและความพร้อมของห้องสมุด เช่น ผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนในกรุงเทพฯ ต้องการหนังสือสารคดี ความรู้สาขาต่าง ๆ หนังสือพิมพ์และนิตยสาร [24] ขณะที่ผู้ใช้ห้องสมุดในจังหวัดลำพูนต้องการให้มีจุดเชื่อมต่อเพื่อให้สามารถเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด [25] เป็นต้น</p>

ตารางที่ 1 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบใฝ่รู้ (ต่อ)

ขั้นตอนการเรียนแบบใฝ่รู้	จุดประสงค์ของขั้นตอน	การสอนในประเด็นการจัดการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ
4. การประยุกต์ใช้หรือลงมือปฏิบัติ	ผู้สอนมุ่งหวังให้นักศึกษาเกิดการจดจำได้	<ol style="list-style-type: none"> ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อวาดแผนภาพที่แสดงให้เห็นถึงการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศประเภทวิชาการ สำหรับห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ผู้สอนนำเสนอตัวอย่างแผนภาพพร้อมคำอธิบาย

สิ่งพิมพ์	ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์			
	ห้องสมุดโรงเรียนอนุบาล	ห้องสมุดโรงเรียนประถมศึกษา	ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา	ห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย

2.1 ผู้ใช้ของห้องสมุดทั้งห้องสมุดโรงเรียน และห้องสมุดวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมีลักษณะใกล้เคียงกัน กล่าวคือ เป็นนักเรียนและนักศึกษาที่มีหน้าที่ในการค้นคว้า ศึกษา เล่าเรียน ตามหลักสูตร จึงทำให้สามารถเขียนแผนภาพที่ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในห้องสมุดที่ปฏิบัติงานได้ นั่นคือ เด็กเล็กควรเน้นที่สิ่งพิมพ์ทางวิชาการมากกว่าทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และค่อยๆ เพิ่มปริมาณไปตามระดับการศึกษาเพราะสะดวกและทันสมัยกว่าในการเข้าถึงสารสนเทศทางวิชาการ

2.2 ผู้ใช้ของห้องสมุดประชาชนมีความแตกต่างกัน จึงผลต่อพฤติกรรมการใช้สารสนเทศ ดังที่ จีรวรรณ ภัคดีบุตร [26] ได้สรุปถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการแสวงหา และการใช้สารสนเทศ ได้แก่ การกิจทางด้านอาชีพและหน้าที่การงานของผู้ใช้ คุณสมบัติส่วนตัวของผู้ใช้ และสภาพแวดล้อมส่วนตัวของผู้ใช้ จึงทำให้ไม่สามารถเขียนแผนภาพได้ แต่ในการจัดหาจึงต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ในแต่ละแห่งเป็นสำคัญ

สรุป

เทคโนโลยีสารสนเทศมีการเปลี่ยนแปลงเรื่อยมา และปัจจุบันจะมีผลกระทบต่อการทำงาน ต่อผู้เรียน และต่อการปฏิบัติงานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศของบรรณารักษ์ห้องสมุดเพื่อการศึกษา

ในฐานะผู้สอนที่มีเป้าหมายตามหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เพื่อผลิตบรรณารักษ์วิชาชีพสำหรับการทำงานในห้องสมุดเพื่อการศึกษา จึงจำเป็นต้องสอนให้ผู้เรียนเข้าใจถึงสาระ

สำคัญของงานจัดทำทรัพยากรสารสนเทศ สภาพสังคมในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงตามกระแสเทคโนโลยีสารสนเทศและสามารถนำความรู้จากการศึกษาเล่าเรียนมาใช้ในการปฏิบัติงานในอนาคตได้ ด้วยวิธีการสอนแบบใฝ่รู้ โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนเข้าใจสถานการณ์ของสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยีสารสนเทศและห้องสมุดได้ดียิ่งขึ้น สามารถเก็บข้อมูลข่าวสารไว้ในความทรงจำได้นานขึ้น และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานในห้องสมุดเพื่อการศึกษาในอนาคตได้ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนแบบใฝ่รู้จึงเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่สำคัญของการจัดการเรียนการสอนในหัวข้อนี้

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 [อินเทอร์เน็ต]. 2542. [เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2562]. เข้าถึงได้จาก <https://www.bic.moe.go.th/images/stories/Porrbor2542.pdf>.
- [2] มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ. นนทบุรี; โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช; 2539.
- [3] ประเภทของห้องสมุด. ในสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน ในพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่ม 16 [อินเทอร์เน็ต]. 2535. [เข้าถึงเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2562]. เข้าถึงได้จาก <http://www.saranukromthai.or.th/sub/book/book.php?book=12&chap=2&page=t12-2-infodetail10.html>.
- [4] American Library Association. Acquisitions Procedures [Internet]. 2019 [cited 2019 March 25]. Available from: <http://www.ala.org/tools/challengesupport/selectionpolicytoolkit/acquisitions>.
- [5] นฤมล เทพนวล. การศึกษาพฤติกรรมการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์. วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่: 2558, 7; 78-97.
- [6] โชติมา วัฒนะ. พฤติกรรมการอ่านหนังสือของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วารสารบรรณศาสตร์ มศว: 2561, 11; 185-195.
- [7] เนิ่งนิจ ฅ ถ้ำปาง. สัมฤทธิผลทางการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง ทักษะมวยไทยพื้นฐาน ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี [ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. ราชบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง; 2552.
- [8] ผลสำรวจการอ่านของประชากร 2561. [อินเทอร์เน็ต]. 2562 [เข้าถึงเมื่อ 7 เมษายน 2562]. เข้าถึงได้จาก https://www.tkpark.or.th/tha/articles_detail/407/ผลสำรวจการอ่านของประชากร-2561.
- [9] Gregory, C.L. But I want a real book: an investigation of undergraduate usage and attitudes toward electronic book. Reference and User Services Quarterly: 2008, 47; 266-273.
- [10] Kang, Y, Wang, M.J. and Lin, R. Usability evaluation of e-books. Displays: 2009; 30; 49-52.
- [11] Jeong, H. A comparison of the influence of electronic books and paper books on reading comprehension, eye fatigue, and perception. The Electronic Library: 2012; 30; 390-408.
- [12] Shelburne, W.A. E-book usage in and academic library: user attitude and behaviors. Library Collections, Acquisitions, and Technical Services: 2009; 33; 59-72.
- [13] ปิยาธิดา อัจฉริยะปัญญา. การจัดทำทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง; 2558.

- [14] Niccoli, A. Paper of Tablet? Reading Recall and Comprehension [Internet]. 2015. [cited 2018 November 1]. Available from: <http://er.educause.edu/articles/2015/9/paper-or-tablet-reading-recall-and-comprehension>.
- [15] พูลทรัพย์ ชื่นดา. การจัดหาทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์: กรณีศึกษาห้องสมุดมหาวิทยาลัยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ [รายงานการศึกษาระดับปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2548.
- [16] ปิติมา แก้วเขียว, ทศนา หาญพล และพวา พันธุ์เมฆา. การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ. วารสารวิจัย สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ; 2558, 8; 54-71.
- [17] มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. การกิจตามพระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 [อินเทอร์เน็ต]. ม.ป.ป. [เข้าถึงเมื่อ 28 มีนาคม 2562]. เข้าถึงได้จาก <https://www.pbru.ac.th/index.php/news/philosophy-vision-mission>.
- [18] หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2559). เพชรบุรี; คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี; 2559.
- [19] ธนสิทธิ์ คณหา. การศึกษาการสอนแบบ Active Learning เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ที่ลงเรียนในรายวิชามัคคุเทศก์ไทย. นครสวรรค์; มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์; 2551.
- [20] สุริยา ฆ้องเสนาะ. การศึกษาของเด็กปฐมวัย หัวใจสำคัญของการศึกษา [อินเทอร์เน็ต]. ม.ป.ป. [เข้าถึงเมื่อ 4 มิถุนายน 2561]. เข้าถึงได้จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/wet/Parliament_parcy/wet_dl_link.php?nid=31140.
- [21] แนวทางการจัดซื้อหนังสือและสิ่งพิมพ์ เพื่อให้บริการในห้องสมุดโรงเรียน (ภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555) [อินเทอร์เน็ต]. ม.ป.ป. [เข้าถึงเมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2561]. เข้าถึงได้จาก <http://nitade.pkn2.go.th/Book2.doc>.
- [22] กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. มาตรฐานห้องสมุดโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2556. กรุงเทพมหานคร; ผู้แต่ง; 2556.
- [23] เรณูมาศ มาอุ่น. การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ. เทคโนโลยีภาคใต้; 2559; 9; 169-176.
- [24] ขนิษฐา จิตรหลัง. ความต้องการบริการของผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนกรุงเทพมหานคร. วารสารบรรณารักษศาสตร์; 2551; 28; 37-47.
- [25] นกัสนันท์ ชมภูเทพา. ความต้องการในการใช้บริการห้องสมุดประชาชนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น; 2559; 10; 285-295.
- [26] จีรวรรณ กักดีบุตร. การบริการและเผยแพร่สารสนเทศ หน่วยที่ 8-15. นนทบุรี; มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช; 2535.